

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я
ІМ. О. М. МАРЗЄЄВА НАМН УКРАЇНИ»
ГО «УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я»

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я ТА
ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ**

**ЗБІРКА ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
НАУКОВО–ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(сімнадцяті марзєєвські читання)**

Випуск 21

21-22 жовтня 2021 р.

м. Київ

2021

Редакційна колегія :

головний редактор — Академік НАМН України **Сердюк А.М.**

заступники головного редактора —

- чл.-кор. НАМН України **Полька Н.С.;**
- д.мед.н., професор **Турос О.І.**

Ч л е н и р е д к о л е г і ї :

к.мед.н. **Рудницька О.П.,** д.мед.н. **Савіна Р.В.,**

к.мед.н. **Коблянська А.В.**

м.н.с. **Мельченко Ю.В.,** пров. інж. **Лейких С.В.**

Комп'ютерна верстка, підготовка оригінал-макету:

м.н.с. **Мельченко Ю.В.,** пров. інж. **Лейких С.В.**

А д р е с а р е д к о л е г і ї :

02094, м.Київ, вул.Попудренка, 50

Державна установа «Інститут громадського здоров'я

ім.О.М. Марзєєва Національної академії медичних наук України»

/ ДУ «ІГЗ НАМНУ» /

Тел./факс: (044) 513–15–28, 292–13–86

Тел.: (044) 513–71–36

e-mail : igz_konf@ukr.net

% АОЕЛ для деяких д.р. також наближався до значень 100 % (для оператора розчинного вузла: міклобутаніл – 80 %, 2,4-D – 91,5 %).

Висновки. Доведено, що застосування засобів індивідуального захисту працівниками при використанні пестицидів на посівах зернових колосових культур є одним із чинників зниження впливу д.р. на організм сільських робітників. Водночас встановлено, що відсутність засобів індивідуального захисту є фактором ризику під час використання пестицидних препаратів на основі діючих речовин тебуконазолу, імазалілу та частково міклобутанілу і 2,4-D. І, відповідно, є необхідність врахування цих даних під час застосування різних пестицидних формуляцій у інтенсивних технологіях вирощування зернових колосових культур.

ГІГІЄНІЧНА ОЦІНКА ДИНАМІКИ ВМІСТУ АЗОТУ НІТРАТІВ У ГРУНТІ ПОСІВІВ ЗЕРНОВИХ КОЛОСОВИХ КУЛЬТУР В АЛЬТЕРНАТИВНІЙ ТЕХНОЛОГІЇ ХЛІБОРОБСТВА

Паша Ю.А.¹, Благая А.В.², Омельчук С.Т.²

¹Національний університет біоресурсів та природокористування
м. Київ;

²Національний медичний університет імені О.О. Богомольця,
м. Київ

Нітратна форма азоту є однією із двох біодоступних для рослин, забезпечуючи надходження цього макроелементу через кореневу систему живлення. Водночас його біодоступність значним чином залежить від суми чинників, таких як рН та вихідний рівень нітратних і амонійних форм азоту. І, за умови недостатності вмісту азоту, в інтенсивних технологіях хліборобства

є можливість коригувати надходженням азотних добрив, то надлишок нітратів у ґрунті призводить як до несприятливих еколого-гігієнічних наслідків через можливість забруднення ґрунтових вод, так і до негативного впливу на рослини зернових культур. Вміст протеїну у рослинах пшениці знижується за умови надлишкових кількостей азоту нітратів у ґрунті посівних площ (<https://www.agronom.com.ua/peretvorennya-azotu-u-grunti-i-jogo-zna/>).

Мета роботи: проведення гігієнічної оцінки динаміки вмісту азоту нітратів у ґрунті під час вирощування зернових колосових культур в альтернативних технологіях хліборобства.

Матеріали та методи дослідження. Матеріали – ґрунт експериментальної ділянки 50°23'49" пн. ш. 28°55'36" сх. д. Методи – натурний гігієнічний експеримент, статистичний. Визначення азоту нітратів проводили у відповідності до ДСТУ 4729:2007 Якість ґрунту. Визначання нітратного і амонійного азоту в модифікації ННЦ ІГА ім. О.Н. Соколовського.

Результати. Висів зерна пшениці озимої – звичайний рядовий з міжряддями. Перша обробка культурами досліджуваних мікроорганізмів відбувалась через 17 днів, друга – через 7 місяців (весняна фаза). Вимірювання проводили що два тижні. Початкові показники рівня вмісту азоту нітратів у ґрунті – $5,3 \pm 0,058$ мг/100 г ґрунту. Після проведення першої обробки значення рівня вмісту азоту нітратів у ґрунті почали змінюватись з тенденцією до зниження в середньому до $3,9 \pm 0,056$ мг/100 г ґрунту із незначним підвищенням у зимовий період до $4,2 \pm 0,057$ мг/100 г ґрунту. У весняно-літній період після проведення другої обробки і до збору врожаю середнє значення рівня вмісту азоту нітратів у ґрунті на експериментальній ділянці знизилось до $3,8 \pm 0,056$ мг/100 г ґрунту (найнижче значення $3,7 \pm 0,053$ мг/100 г ґрунту).

Висновки. Проведення обробок препаратами з активними мікроорганізмами в альтернативній технології вирощування

зернових колосових культур не призводило до збільшення азоту нітратів у ґрунті експериментальної ділянки. Зниження на 30,2 % значення рівня вмісту азоту нітратів на експериментальній ділянці на початку з тенденцією до її незначного (на 7,7 %) підвищення в зимовий період було ефективним, тобто є можливість застосування такої технології для зменшення рівня азоту нітратів у ґрунтах з одночасним використанням таких ділянок для цільового сільськогосподарського призначення. Запропонована альтернативна технологія хліборобства є умовно безпечною та ефективною з огляду її впливу на динаміку вмісту азоту нітратів у ґрунті.

СТВОРЕННЯ ГРУП ДІЮЧИХ РЕЧОВИН ПЕСТИЦИДІВ ЗА СПІЛЬНИМ СПОСОБОМ/МЕХАНІЗМОМ ДІЇ ЯК ОСНОВА МЕТОДОЛОГІЇ ОЦІНКИ РИЗИКУ ЇХ КОМБІНОВАНОГО ВПЛИВУ

Яструб А.М., Алексійчук В.Д., Омельчук С.Т.

**Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця,
м. Київ**

Самою всеосяжною реформою законодавства про безпеку харчових продуктів та пестицидів став прийнятий в Конгресі США у 1996 році Закон про захист якості харчових продуктів, який по відношенню до залишків пестицидів вимагає від Агентства з захисту довкілля США (US EPA) враховувати ризик комбінованого впливу залишків пестицидів з аналогічними механізмами токсичності. За кілька десятиліть були опубліковані узагальнюючі консультативні звіти та керівництва по специфічним технічним